

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :
pe un an . . . . . 8 coroane
" 1/2 " . . . . . 4 " "
" 1/4 " . . . . . 2 " "
Prețul unui număr . . . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :
OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Brâncuși.
Administrația : Caransebeș, strada Faravol 774.
Numărul telefonului : 44.
Manuscrise nu să înapoiaza.

Să ne lămurim.

După ce a trecut și a treia alegere de episcop, pentru clarificarea situației și pentru liniștea opiniei publice, se impun din partea noastră unele lămuriri, pentru-că lumea românească sedusă a fost până acum atât cu privire la persoana candidatului nostru, cât și în ce privește intențiile, de cari am fost conduși în luptele electorale.

Am plecat la luptă cu cele mai curate intențiuni. De mult s'a observat, că în dieceza Caransebeșului a dispărut cu totul disciplina și biserica ajunsese să fie nu o instituție de moralizare, ci de demoralizare. Eram în biserică ca la târg. Rar era parohie s'au post de învățător să nu se dee pe bani, ear' averea bisericii ajunsese pe mâinile unor oameni fără D-zeu și chiar în ultimul sinod episcopal s'a constatat oficios, că organele conzistoriului în *mod uimitor* s'au atins de banii bisericii.

Dorința noastră era să se pună capăt stărilor asiatice din biserică noastră și aceasta ne-a îndemnat să scriem pe steagul nostru numele celui mai cinstit, mai învățat fiu al bisericii noastre, numele dlui Dr. Iosif Olariu. Am combătut alegerile anterioare, pentru-că cei aleși nu ne-au fost destulă garanță pentru îndreptarea relelor, știut fiind, că stările corupte și nenormale din biserică noastră au fost create sub conducerea celor aleși. Nu mai puteam suferi ca în biserică să dăinuească spiritul de clică, prin urmare nu puteam fi aderenții celor aleși. Istoria va statorni răspunderea pentru cele întâmplate în biserică, a căror urmare prea firească a fost nimicirea celor două alegeri de episcop. Bine să pricepem și să înțelegem, că la nimicirea celor două alegeri de episcop nu s'au avut în vedere motive *politice*, ci numai și numai motive *bisericești*, cântându-se la nimicirea spiritului cău-

damnabil și între astfel de împrejurări, fie sigur dl Archimandrit *Musta*, că istoria *nepărtinitoare* va arunca răspunderea pentru nimicirea celor două alegeri asupra majorității sinodale, care n'a căutat la binele bisericii, ci la căpătuirea persoanelor. Istoria nepărtinitoare, lipsită de coloritul atât de deochiat *național* va trebui să constate, că în luptele electorale noi am fost conduși de cele mai nobile intențiuni pentru biserică și, că gruparea noastră pe lângă persoana dlui Dr. Iosif Olariu nu s'a făcut din considerațiuni personale, sau politice, ci numai pentru interesele mai înalte bisericești.

Am fost calumniați, am fost susținuți și noi și candidatul nostru. Am tăcut, am suferit inzulțele cu gândul curat, că viitorul ne va da nouă dreptate, că candidatul nostru, ajuns în scaunul episcopesc, prin *fapte* vrednice de laudă va da credincioșilor dovezi despre dragostea sa pentru biserică. Nu ne-a succes. Massa inconștientă, condusă de 3—4 oameni *sărăci*, vânători după interese personale și de clică a pus toate în mișcare contra candidatului nostru și cu majoritate de câteva voturi au ales pe dl Dr. Miron Cristea.

Cu privire la a treia alegere se impun unele clarificări, ca lumea să vadă limpede. Prin nimicirea alegerii dlui Dr. Badescu, noi ne-am fost ajunscopul, delăturat fiind din calea progresului cel mai fanatic membru al clicei dela putere. Mărturie ne sunt scrisese noastre, că nu mai insistam pentru candidarea și alegerea dlui Dr. I. Olariu, pentru-că și prin alegerea unui bărbat distins din altă dieceză vedeam interesele bisericii noastre în parte salvate, ear' noi nu doream decât să vedem în scaunul episcopesc bărbat cinstit, care să restabilească ordinea, pacea, bunăînțelegere și dragostea frățească.

Că nu am ținut *necondiționat* la

alegera dlui Dr. Iosif Olariu, ne sunt mărturie acele persoane, pe cari de astădată nu le numim, cu cari frunțașii partidului nostru au intrat în pertractări pentru alegerea unui dignitar din afară de dieceza noastră și întreținuți asupra condițiilor, n'am cerut alta, decât ca cel ales să fie om *cinstit*. Momiți am fost chiar cu *bani*, dar strălucirea aurului nu ne-a orbit, ca pe alții, cei ce numai pe buze și nu în inimă poartă interesele bisericii.

În fața afirmării, că nu am forțat și în rândul acesta candidarea dlui Dr. Iosif Olariu, ni-se poate arunca întrebarea: Pentru ce s'a candidat și pentru ce s'a lucrat cu atâta însuflețire pentru alegerea dlui Olariu?

Răspunsul nostru e clar. Când stam în pertractări cu dnii Roșca și Criștea, ca și partidul nostru să se alăture la majoritate și unul dintre cei doi să fie ales unanim, ni-s'a făcut din partea unor însemnate persoane propuneri sub cuvânt de onoare, ca să stăm neclintiți pe lângă dl Dr. Olariu, pentru-că ei ne garantează alegerea, fiind contra importării. În caz de lipsă putem aminti și nume. Propunerile erau făcute în mod atât de categoric și cu jurăminte atât de aspre, că nu am fi îndrăznit să credem, că *un preot* poate vre-odată să-și calce jurământul, deși de mai nainte cunoșteam un caz, că un *preot* în fața colegilor săi înaintea altarului a declarat, că în caz de alegere el va vota pentru dl dr. Olariu, ceea ce însă la nici una dintre cele două alegeri *n'a făcut*. Cu astfel de preoți biserică noastră merge sigur spre ruină. Numai în urma provocării și numai în urma promisiunilor hotărâte ne-am decis să candidăm din nou pe dl Olariu și să lucrăm pentru alegerea lui, pentru-că promisiunile erau chiar în presara alegerii susținute *sub cuvânt de onoare*. Peste noapte s'a întâmplat minunea, și în ziua alegerii am putut observa, că azi nici pe jurămintele și cuvântul de onoare al unui *preot* nu mai poți zidi. *Trist, dar adevărat.*

Fie spre cinstea dlui dr. Olariu zis, că d-sa în ziua alegerii, după ce s'a convins, că promisiunile cele multe s'au făcut, pentru a-l seduce, s'a decis, ca în plenul sinodului să declare, că se retrage dela candidare, a fost însă împedecat de sprijinitorii săi și mai vartos de Excelența Sa dl mareșal compestru N. Cena, care a declarat, că voim prin votul nostru, că mai sunt bărbați, cari *fin* la copiii nostri, cari cu multă trudă și-au făcut studiile universitare și în mod cinstit și-au servit neamul. Am voit să arătăm, că suntem pentru omul diecezei, pentru că nu suntem cu frunza în buze, ca conducătorul partidei contrare.

În interesul reputațiunii dlui dr. I. Olariu, de ale cărui servicii biserica are mare lipsă, încă am ținut de lipsă să dăm lămuririle acestea, ca lumea românească să nu creadă, că d-sa cu *sila* ar fi dorit să ajungă în fruntea diecezei. Poate, că va veni timpul, când multora le va părea rău de fapta lor, dar' va fi prea târziu. Vom ajunge la zicala: „Dă Doamne românului mintea din urmă“.

Starea actuală a crizei politice e neschimbată. Audiențele la M. Sa sunt la ordinea zilei. Săptămâna trecută, la propunerea prim-ministrului Wekerle, a fost primit în audiență dl conte Ștefan Tisza, fost cândva ministru-președinte. Deși se așteaptă din moment în moment o întorsătură în criza politică, hotărâre încă n'a urmat. Stăm și acum acolo unde am stat. Nu e prea mare nădejde, ca să se descurce în curând. Do vadă, e și aceea că ministrii în un conziliu din urmă au hotărât, ca să roage pe Maiestatea Sa, ca să-i desărcineze cât se poate

de în grabă de posturile lor. Lucrurile stând astfel, nu trebuie să dăm crezământ vrăjmașilor, că guvernul acesta voiește să ceară parlamentului o „îndemnitare“, pentru a da probă despre destoinicia sa de lucrare. Ministrii vor continua a lucra în chip parlamentar numai acordându-li-se concesiunile cerute, și fiind din nou numiți în această funcțiune. Altcum însă nu. În 2. l. c. a primit Maiestatea Sa în audiență pe prim-ministrul Wekerle, care a așternut Domnitorului cererea guvernului, ca M. Sa să absoalve pe ministrii actuali. M. Sa regele a dat ordin, ca ministrul de interne contele Iuliu Andrassy să fie încunoștințat, că M. Sa ar dori să-l primească în audiență. Ministrul Andrassy, care a și plecat la Viena unde l-au așteptat deja premierul Wekerle și ministrul à latere: contele Aladár Zichy. Ministrii maghiari s'au intrunit într'o sală din hotelul Sacher și au desbătut evenimentele cele mai recente. Audiența ministrului de interne a decurs Vineri d. a. și a durat aproape o oară. Rezultatul e necunoscut, dar din cercuri competente primim știrea, că Maiestatea Sa a pertractat cu contele Andrassy întreg complexul crizei actuale declarând, că are de scop a rezolvă criza numai pe cale constituțională. Ce va urma în istoria crizei, nu să știe. Toată țara așteaptă deja cu nerăbdare decisiunea regală. Sau-sau. Azi-mâne întrăm deja în anul nou fără de a avea budget, ceea-ce va avea de urmare un nou ex-lex. Răspunderea pentru aceasta eventuală lovitură, guvernul actual n'are s'o poarte, deoarece-ce toată lumea s'a putut convinge, că membrii guvernului actual au comis tot posibilul pentru rezolvarea grabnică și favorabilă a crizei.

† Dr. Augustin Bunea.

A murit. nu mai este. Luceafărul cel mai plin de lumină al bisericii unite din patrie a încetat de a mai licări pe bolta culturii și a luminii bisericii sale. Românii uniți dela noi, a perdut prin moartea lui Augustin

Bunea, cel mai scump tezaur, pe cel mai luminat fiu. savant, istoriograf conștient și muncitor neobosit în via Domnului, canonicul blând și iubitor de cele sfinte și culturale fără deosebire de confesiune, Dr. Augustin Bunea, nu mai trăește între noi. A murit subit, pe când lucra în binele bisericii sale, în ogrorul, care cu greu va mai dobândi un muncitor asemenea lui. Cu inimile cer-nite stăm înaintea mormântului și a osâmintelor acestui iubit luceafăr a cărui lumină stânsu-s'a pe veci.

Și când el pleacă dintre noi trupește, îl însoțim la groapă cu lacrimi în ochi, dorindu-i din inimă odihnă ușoară și memoria-i fie binecuvântată.

Datele biografice al acestui mare bărbat sunt următoarele: Dr. Augustin Bunea, s'a născut la 4 August, 1857 în Văd, com. Făgăraș. A studiat la gimnaziile din Brașov și Blaj, de unde, ca student de clasa VII., fu trimis la Roma. Aici ascultă un an de filozofie și 4 de teologie în „Propaganda“, și s'a hirotonit în 1881, apoi a făcut doctoratul din teologie. Reîntors acasă a fost oficial în cancelaria metropolitană, apoi asesor în conzistor și profesor de teologia dogmatică în seminariul teologic din Balázsfalva, la 1888 secretar pe lângă metropolitul Vancea, din 1893 camerier papal secret și alte oficii înalte bisericesti a purtat cu multă hărnicie. Ca scriitor a cultivat genul istoric bisericesc și politic.

Tămbălău.

Au început harangele (clopotele) să dăngănească într'o dungă. Foile naționaliste să răgnească, unele ca să nu fie bătător la ochi, altele din pizmă, (că ele n'au — ca Liga din București să se îndure să le facă și lor un pic de casă de căpătuit) că la Arad îi prăpădenie. În mijlocul maghiarilor și în ciuda tuturor proceselor și a persecuțiilor (sic) „Tribuna și-a zidit palat. A fost de față la tămbălău și Gogulețul, ba chiar și Bol-

FOIȚA „SEVERINULUI“.

Lacrimile înstrăinatului.

Măi ciobane, cântă-mi doina
Torturaților de soarte,
Ce 'n durerea lor sărmanii
Storc la lacrimi desperate.

Ciobănașu-și pleacă fruntea
Subsuori cavalu-și strânge:
„Imi ceri doina care 'n viață,
Nu se cântă, — ia se plânge!

Plânge-mi dar, atunci cântarea,
Celor duși, cari nu mai vin,
Care pribegesc în lume,
Și se stâng sub ceriu străin.

Ciobănașul mă privește,
Năcăjit, un semn îmi face:
„Imi ceri doina ce 'n viață,
Nu se plânge, — ia se tace!

G. M. Dopp.

Una la două săptămâni.

„Haralamb din călămări“,
De vre-o niște săptămâni
De când scrie „Cronicări“
Sare lumea din țifini.

Cronică săptămânală,
Unde pe toți și pe toate
Fără pardon și cruțare
Inbrânțește (?) — cât să poate. —

Ce să-i faci! La el: „Iusth, Kossuth“,
„Vinde marfă la tarabă“.
„Sturdza—Brote, Goga—Vlaicu,
Voiajeri fără de treabă“.

Idealist! Ar zice-o: „Maică“:
Căre-i place „Arhieria“
Iar „copila bălăioară“:
„Câte sufere hârtia“!

G. I. S.

Ucigașa.

Când am intrat în sala de judecată, pertractarea curgea. Eră lume multă, și eră o căldură groaznică. Pe banca acuzaților ședeă ucigașa, o femeie tină, foarte frumoasă, îmbrăcată în negru până în tălpi. Fața îi eră palidă ca ceara, ochii și-i ținea țintiți la un cuiu, ce eră bătut în padiment. Intreaga ființă avea ceva, ce te atrăgea, deși îi știai păcatul. I-ți venea mai mult să o compătimești, decât să o judeci.

Președintele, un bătrân cărunț, cu ochii mici, verzi, cu privirea scruntătoare, se întoarse spre ea, și-i zise:

— Acuzată! Ai auzit vorbirea dlui procuror. Dorești a reflectă ceva la cele spuse de dsa?

Cuvintele acestea răsunară brusc și oficios (Ce oameni fără de inimă pot fi juzii aceștia!) Femeia se ridică. În sală se făcu tăcere, ca în mormânt. Cei de față își reținură răsufarea.

— Domnilor jura i, — începă ea cu o voce slabă, vibrătoare, ce abia se auzia — am auzit acuza și vă spun, că nu voiesc să mă apăr. Știu, că am făcut un lucru grozav: am omorât om. Greutatea păcatului meu îl port în suflet. Vă rog să mă ascultați. Voiu povesti întreagă istoria faptei mele. Nu pentru ca să mă apăr, ci ca să mă ușrez.

— Eram tină, abia de 18 ani, când m-au măritat părinții. Abia cu un an înainte părăsisem pensionul, unde mi-am primit creșterea. Nu cunoșteam lumea. Cel dintăiu tină, cu care m-am întâlnit, a fost bărbatul meu. Eră băiat de treabă, bun, mai ales față de mine. Așa se vede, că părinții mi-l'au destinat anume, ca să-mi fie bărbat. Și mie care mai înainte nu văzusem alt bărbat, mi-a plăcut. Credeam, că aceea ce simțiam e dragoste. M-a cerut și eu m-am dus după el. Patru ani am trăit împreună în cea mai bună înțelegere. Dumnezeu ni-a dăruit cu doi co-

caș și popa Moța, a lipsit însă înțeleptul tun de carte, luptătorul național, cel cu 2 bani în 3 pungii: Bucureșcu. Au alarmat copiii lumea, că „Tribuna“ prin cruțare a ajuns să-și facă palat. Auzi drăcia dracului, prin cruțare — cu gălbiniorii Ligii și ai băncii „Victoria“; iar lefurile grase, stoarse de pe spatele oropsitului popor român, a cărui pălmi pleznite de greul muncii, ca mai fine să le fie mâinile d-șorilor dela „Tribuna“ și burțile bine sătule de șampanie — când bine e știut, că redactorașii primesc lefuri grele și unsuroase.

S'au adunat ca să mai dea pe gât câte un păhărel în sănătatea poporului românesc. Ei nu sunt modesti. Modestia e pentru ei ceva necunoscut. A ajuns să fie de față câțiva oameni bătrâni, cari în toată viața lor au muncit pentru cinstea și binele lor, ca dl Oncu, și a ajuns să fie pe lângă acest bătrân și câțiva tineri de felul lui Goga, ca să se vorbească în numele poporului românesc.

După serviciul divin, celebrat de capul nevăzut al „Tribunei“ dl Roman Ciorogariu, cei prezenți s'au adunat în sala cea mare, ca să sărbătorească pe bătrânul Oncu și pe tinerii luptători ai condeului. Pestivitatea a fost plină de scene hazlii. Cei întruniți, câțiva căputași, au trimis Majestății Sale o telegramă, ca eșită din „Adunarea poporului românesc din Ungaria, care sărbătorește inaugurarea palatului ridicat de ziarul „Tribuna“

E ceva cutezător să trimiți Majestății Sale telegramă în numele poporului românesc, când la adunare nici n'a fost popor, nici vorbă de popor și toată festivitatea s'a aranjat întru preamărirea dlui Oncu. Au mers mai departe. Au trimis telegrame presei din Franța și alte state sub firma: „Reprezentanții presei românești asupra“. Cine sunt acei reprezentanți asupra? Lumea îi cunoaște prea bine, știe, că sunt oameni de prea bună valoare morală în societate, cari singuri doresc asupra, neavând altă ocupațiune serioasă, care le-ar asigura traiul

pii frumoși ca doi îngeri, cari îmi erau dragi ca sufletul din mine. Trăiam la sat, unde bărbatul meu era medic cercual. În anul trecut însă fu numit medic la spitalul din orașul acesta. Ni-am mutat aici. Casa noastră ospitală era des cercetată de inteligența din loc. Dam serate, țineam joururi. Înaintea mea se deschidea o lume nouă, o lume plină de plăceri negustate încă. Intre aceia, cari veneau mai des la noi, era și un avocat tinăr, pretinul bărbatului meu...

Ea se opri. Iși ridică mâna la frunte, ca și când ar fi voit să șteargă din memorie ceva, poate un nume, pe care trebuia chiar acum să-l pronunțe.

— Numele lui era Iuliu Precup.

Prin public trecu un fel de murmur înecat, învăluit cu șoapte rostite de jumătate. Președintele se încruntă către ascultători, iar acuzata continuă cu glas încet, cu ochii îndreptați spre cuiu din padiment. Ți-se părea, că vezi o bolnavă, ce vorbește prin friguri.

— Nu înțeleg, ce s'a întâmplat cu mine în momentul când l-am văzut pentru întâia oară. Atâta știam numai, că dacă omul acesta mi-ar fi zis o vorbă numai, eu l-aș fi urmat, mi-aș fi părăsit bărbatul, casa, cinstea și copiii. Copiii! Săraci copiii mei! Gândul la ei îmi dă puteri nouă, ca să pot lupta în contra pornirii tainice, ce mă atrăgea spre

vieții. Au căpătat și ei telegrame de felicitare și de regret. Chiar și dl președinte al clubului naționalist, dr. Mihályi a anunțat dela București, că a fost împedecat „de forță majoră“ să participe la serbare. Ce va fi fost „forță majoră?“ Sigur vre-un prânz pe la curtea regală, sau vre-o întoarcere pe la mama Ligă.

Numai un om i-a înțeles și i-a știut așteptarea. Acesta e dl Nicolae Iorga, eruditul profesor dela universitatea din București. El a fost unicul, care a îndrăznit a le spune în față adevărul, trimițând următoarea telegramă: „În casa nouă spirit nou“. Dl Iorga ne-a dat destule dovezi, că-i cunoaște pe cei dela foile intransigente. În foaia sa „Neamul Românesc“, în diferite rânduri și sub diferite forme a combătut direcția politică greșită a deputaților ultraiști. A simțit dl Iorga de mult, că politica românească din Ungaria e cu totul greșită și că în diferitele redacții s'a încuibat un spirit rău, un spirit periculos, care numai bine nu poate aduce poporului românesc.

Cei din jurul „Tribunei“ au fost totdeauna, în frunte cu dl Oncu, oameni nesinceri, nestatornici și neconsecvenți. Au înjurat pe toți preoții și învățătorii, cari ar fi îndrăznit a face cauză comună cu poporul maghiar, ceea ce însă nu i-a împedecat pe ei a lucra după cum le dictau cauzele „mari și sfinte“ ale buzunarelor și intereselor lor. Poporul român, oropsita nație, în numele căreia, le place copiilor dela „Tribuna“ să vorbească, nu se poate mândri de activitatea nesincera a guralivilor tribuniști, cari și de luptătorii lor de condeiu și-au bătut joc, după ce nu i-au mai putut folosi. Dovadă în această privință ne e cazul dlui Ioan Russu Șirianul, care acum la bătrânețe, slăbit și bolnav a fost scos dela redacție și i-s'a pus în mână bățul pribegiei, pentru că nu mai era bun de muncă. Și luptătorul de odinioară al Tribunei a ajuns să scrie articoli pentru Birăuț, pentru acesta, pe care mai ieri îl numia el însuși de analfabet și îl înjură în

omul acesta. Și am luptat eu așa — domnilor jurați — un jumătate an și apoi... apoi n'am mai putut. Cel mai tare, cel ce a învins în mine, era patima, patima oarbă, dragostea, care acum se trezi pentru prima dată în sufletul meu de femeie. Am pus la o parte rușinea, m-am dus la el acasă, i-am spus că-l iubesc, că sunt în stare a muri pentru el. De unde am luat atâta curaj — nu pot spune, dar l-am avut. Mă desprețuiam pe mine însumi, — și nu aveam ce face. El mai întâi s'a surprins, mi-a vorbit cu minte, despre bărbatul meu, despre copiii și Dumnezeu mai știe despre ce. Toate acestea însă mă întăreau mai mult. Am început a plânge, a-l ruga. În urmă văzând, că nu-i chip să mă abată, s'a învoit, ca eu să-l cercetez din când în când, s'a lăsat ca să-l sărut, să-l mângâi, și să părea, că și el mă iubește, deși nu mi-a spus-o niciodată. Din potrivă de multe ori zicea, că dragostea mea e numai foc de paie, care se va stinge de sine. Când îi juram, că iubirea ce i-o port va fi vecinică, și o voi duce cu mine în mormânt, zimbiă. Și când zimbiă el așa blând și dulce, mi-se părea, că mi-e și mai drag, și-mi venia așa oarecum, ca să-mi împlânt unghiile în gâtul lui și să-l strâng până ce-l voi omori. (Va urma).

chip și formă, de teamă ca acesta prin fițuica lui „Lupta“ îi va lua abonenții „Tribunei“. Ce ironie a sorții! Câtă zoală din partea lor, pentru căpătuială. Ce rușine pentru ei. Au casă nouă. Și-au schimbat cuibul și în parte și luptătorii. Schimbate sunt și împrejurările vieții și poporul românesc în aceste timpuri de grele ispite mai vârtos are lipsă de conducători sinceri și inteligenți, cari să înțeleagă odată, că *vecinica războire cu poporul maghiar nu poate dăinui mult timp și nu poate aduce nici un folos pentru poporul românesc!*

GLOSE.

— Pentru bătrânul nostru arhimandrit, cel mai bun cadou de sărbătorile Crăciunului — ar fi instalarea definitivă... în mănăstirea Bodroglui.

— Păcatul gazetarului neiertat e: când dă publicității lucruri adevărate. Zică cineva, că spunem dreptul, când zicem, că la alegerea de episcop I. P. C. Sa dl archimandrit F. Musta, nu a somat poporul credincios să iese afară din catedrală.

— Ni-se spune, că poporul din loc, va fi primul, care îi va spune I. P. C. Sale, că biserica e numai pentru I. P. C. Sa ci nu pentru popor, — ca să nu zicem noi d'antorsele.

— Nimicirea și a douei alegeri de episcop, — după spusele arhimandritului nostru — e lucru nemai pomenit etc... Ce să-i faci, dacă „fost-ai lele“ și nu ești.

— Greu trebuie să-i pice omului, când a fost ales, de ceva, a picat, — și a 2-a oară cu gura lui, trebuie să anunțe lumii: că locul ce era să-l ocupe el, odată, îl ocupă al treilea. — Asta numai bătrânul nostru arhimandrit ni-ar putea-o spune mai bine.

— Se zice, că de bucurie, că a învins partidul „lor“ — la alegerea de episcop — a curs berea șiroaie; iar *bliquitorul* și-a început activitatea.

— Tot creștinul merge la sfânta biserică ca cu evlavie să se închine. — La circ însă ca să rădă. — Că de ce a fost d'antorsele în ziua alegerii de episcop, în catedrală numai arhimandritul nostru o știe, pentru-că credincioșii prezenți râdeau cu haz, numai I. P. C. Sa era de tot serios și plin de... evlavie.

Legislație și justiție.

Contra agenților de bucate, cari au săvârșit vre-o înșelăciune, este a se face arătare la fisolgăbirău (sau căpitanului de poliție) eventual și gendarmăriei și judecătoreiei. (Ord. min. de agrisultură nr. 3713 din 1898).

Cine strică fântânile făcute pentru folosire comună, sau apeductele, ori izvoarele ca să nu mai poată fi de folos, se pedepsește cu 15 zile închisoare și pedeapsă în bani până la 100 fl. (Art. de lege XL. §. 105 din 1879).

Cel care dă armă (pușca sau revolverul) în mâna copiilor, sau chiar a oamenilor mai mari, cari nu știu umbla cu ea, încât s'ar întâmplă vre-o nenorocire, se pedepsește cu 50 fl. (Art. de lege XL. §. 115 punct. 2 din 1879).

Pentru înșelăciune este a se face arătare în timp da 3 luni. Cauza este a se

predă tribunalului. (Art. de lege XXXIV. din 1897 §. 183 și art. de lege V. §. din 1878 §. 330).

Pentru neglijarea comisă prin neprezentare la ziua numită de pertractare sau pentru neglijarea timpului de recurs, cererea de justificare este a se înainta judecătoriei civile în timp de 15 zile dela timpul neglijării. (Art. de lege LIX. §. 63 din 1881 și art. de lege XVIII. §. 57 și 138 din 1893).

Cererea de încetățenire este a se înainta, în comitat la vicișpan, în oraș la primarul orașului. (Art. de lege I. §. 9 din anul 1879).

Pentru toate neînțelegerile ce s'ar ivi din cauza încheierii contractelor de esarendare trebuie făcută arătare la judecătoria cercuală.

Sfaturi medicale.

Băile calde de picioare sunt necesare în prima linie pentru întreținerea curățeniei, apoi ajută circulațiunea sângelui și împiedică formarea băătăurilor (ochi de găină), îngroșarea pielei de pe talpă și călcăiu, creșterea în carne a unghiilor și o mulțime de boale ale pelei picioarelor. După bae trebuie să ștergem îndată bine picioarele, să ne încălțăm cald și să umblăm câteva minute prin casă. După umblet mult totdeauna este recomandabilă o bae caldă la picioare. Nu vom lua bae îndată după ce am mâncat, ci numai după câteva oare; altcum ușor ne putem îmbolnăvi, fiind mistuirea stomacului întreruptă.

Băi reci de picioare vor folosi numai oameni foarte puternici și numai atunci când nu sunt înfierbântați. Le vom întrebuița numai câteva minute, apoi ștergem repede și bine picioarele și ne încălțăm călduros.

Veghierea peste noapte. Nedurmirea peste noapte este foarte vătămătoare sănătății, deși în ziua de astăzi, o mare parte din oameni fac din noapte zi. În tot cazul mulți sunt siliți la aceasta prin profesiunea lor. Toate aceste persoane au o față palidă cu aspect bolnăvicios. Veghierea aceasta devine și mai stricătioasă prin împrejurarea, că oamenii aceștia dorm în general prea puțin, fiind-că ziua încă o folosesc, în mare parte, cu alte ocupațiuni. Și cei mai mulți învățați, scriitori, diplomați etc., obicinuesc a lucra numai noaptea, din care cauză să și scoală numai târziu înainte de ameazi. Naturi puternice pot suportă aceasta câțva timp; puțini sunt însă, cari pot duce un astfel de traiu în viața lor întreagă. Mai curând sau mai târziu se ivește o oboseală și slăbire generală, de care cu greu ne putem reculege. Higiena prescrie, ca omul să doarmă totdeauna câteva oare încă înainte de miezul nopții, fiindcă ele fortifică mai mult ca somnul după miezul nopții.

Știri din toată lumea.

Japonia se înarmează contra Rusiei. Ministrul de finanțe rusc; Kokowzew și fostul ministru de comerț Timurassiew au plecat spre Livadia. Va pleca tot acolo și ministrul de război Inchomlinow. Se crede, că Kokowzew a adus din Extremul Orient știrea, că Japonia se înarmează colosal. S'a

aflat în urmă, că Japonia s'a înțeles cu China, ca să lupte împreună împotriva Rusiei. China ar obține linia ferată Mandgiuriană dela sud, iar Japonia întreagă peninsula Liabtung, unde se află Port-Arthur.

Mobilizare în Coreea. Japonia temându-se, că turburările în Coreea vor lua urmări tot mai mari, s'a decis să opereze o mobilizare parțială, 16 batalioane au plecat în decursul săptămânei trecute supt comanda generalului Kuroki și au debarcat pe continent.

Otrăvirea unui escadron de soldați în Franța. În Verdun (Franța) un caporal a încercat să omoare cu cyanaliu un escadron întreg. Caporalul Fraco, care și-a mărturisit crima a împrumutat dela un soldat 200 de franci și i-a pierdut în cărți. Deoarece soldatul îi cerea banii, iar el n'avea de unde-i da s'a decis să omoare întreg escadronul. A luat dela tatăl său cyanaliu și l-a pus în mâncarea soldaților. Doi soldați, cari au gustat mai întâi din supă, au murit. Ceilalți au putut scăpa, fiind prevăzători.

Terorism și dorul de libertate. La Ocnele mari, temnița cea mare a României, era să se întâmple zilele trecute o bae de sânge. În numita temniță lucrează în saline aproape 500—600 de robi. Aceștia terorizați până la sânge, de păzitori și chinuiți cu foamea s'au conjurat pentru a fugi din ocne. În mod neexplicabil până acuma și-au procurat revolvere și cartușe cu cari voiau să ucidă garda și pe soldații de pază. Un conjurat însă, neputând să răspundă conștiinței urmarea ce ar fi avut-o fuga robilor, a tradat pe soții săi, cari au fost la moment deținuți.

Atentat asupra unei mănăstiri. Ni-se telegrafiază din Madrid, că supt poarta mănăstirii iezuiților din Sarayosa s'au găsit trei bombe. Un polițist voind să ridice una din ele a fost făcut bucăți de puterea exploziei produse. Bombele aveau bilețele de răzbunare pentru Ferrer.

O scenă sfișietoare la închisoarea Văcărești. Locuitorul Dumitru Gheorghe Radă, de fel din Oltenița (România), auzind că fiul său Ion, care se află în București ar fi săvârșit o mulțime de isprăvi, cari l'au băgat în temnița din Văcărești, venise să-l vadă. Când a dat cu ochii de fiul său, pe care el îl credea om de treabă, și l-a văzut printre vinovații de toate feliurile, tatăl a fost cuprins de o durere sfișietoare, și cum suferea de inimă, a căzut jos pe neașteptate și a încetat din viață.

Descoperiri biblice în Arabia. Alois Musil a descoperit, că granița nordică a Arabiei trebuie socotită cu 70 de klm. mai la Nord, de cum se credea. A aflat calea, pe care au ieșit Israelii din Egipt și au mers până în Palestina, a dovedit, că Sinaiul de azi, nu e cel biblic. A aflat patria lui Iov. A găsit locul, unde s'a născut sfântul Ilarion și schitul acestuia, a dat peste biserici și reședințe de episcopi creștini până acum necunoscuți, a aflat castele și palate de ale cruciaților. A dat peste calea romană dela Damasc la Palmira și Marea Roșie. A aflat ce erau altarele pentru jertfit și locurile de jertfă, de cari se vorbește în biblie și au putut lămuri înțelesul unor simboluri privi-

toare la D-zeu, precum și rostul cel mare al templelor și foșoarelor. A adunat material bogat despre obiceiurile la punerea numelui la dreptul de azil, la răsbunarea de sânge, la sfințenia pământului.

Să se știe, că: În Ierusalim se vor sfinți două biserici germâne, una catolică și una protestantă și oștiul sfântului Paul, care se înalță pe muntele măslinilor, lângă biserica Înălțării. — Un caz de ciumă a fost constatat în Bayrut din Turcia.

MAI NOU.

Pustiire de foc. Catastrofă groaznică în New-York.

Bogatul cartier comercial al orașului, unde sunt îngrămădite averi uriașe e în flăcări. **Stabilimente de bănci, marile magazine de mărfuri, palatele marilor ziare, uriașa gară Baltimore-Ohio, palatul poștelor și telegrafelor etc., totul e în flăcări,** ce par a guri de iad. Comunicația trenurilor e întreruptă. Pompierii sosesc din toate părțile cu trenuri separate. Armata e adusă la fața locului pentru ordine. S'a proclamat starea de asediu. Mulți harapi s'au dat la jefuite; prinși fiind *au fost pușcați la moment.* Cadavrele arse scrum se scot cu sutele de sub ruine. Copii mulți au dispărut în flăcări. Mamele umblă răcnind desperate după copilași. Mulți oameni au înebunit. **Desperarea e înfiorătoare.** Te îngrozește tipetele desperate ale celor nenorociți. **Cantități colosale de grâu neasigurat arde ca untura.** Până acum s'a socotit pagubele la **20 milioane dolari (100 milioane franci).**

Cătră cetitori!

Apropiindu-ne de Anul-Nou 1910, în decursul căruia foaia noastră intră în anul al 4-lea. Trei ani sunt trecuți de când prin mari greutăți și jertfe am adus la lumina zilei foaia „SEVERINUL“.

Ne adresăm cătră toți frații de bine, — cari până acum sau convins pe deplin despre munca noastră cinstită și despre străduințele noastre pentru a lumina, sprigini poporul și a-i arătă adevărata cale, ce duce la ușurarea sorții lui pe toate cărările, — să facă cunoscută foaia noastră „SEVERINUL“, în cercurile lor de cunoștințe, cât le stă în putere.

Împreună fiind tipărirea foi cu cheltueli uriașe, rugăm pe iubii noștri cetitori, cari încă sunt în restanță cu abonamentul, să ne trimită prețul, cu cari ne sunt datori, și a grăbi a-și renoi abonamentul, ca să putem și pe viitor a expedă regulat foaia.

Invităm totodată on. public român a abonă foaia „SEVERINUL“, care pentru preoți, învățători și plugari la cerere o trimitem cu prețul redus de 4 coroane la an, dacă respectivii: la cererea expresă (anume) a foi ne vor documentă cu subscrierea proprie, că sunt plugari, preoți sau învățători.

Sperând bunul sprijin al tuturor fraților de bine, cetitorilor, abonenților și amicilor noștri, semnăm cu dragoste frățească:

*Redacția și administrația
„SEVERINULUI“.*

NOUTĂȚI.

KĂLINDAR SĂPTĂMÂNAL.

Anul 1909. Luna Decembre (Brumar) are 31 zile.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	29 M. Paramon	12 Maxenție
Luni	30 † Ap. And.	13 Lucia
Marți	1 Dec. Pr. Naum	14 Nicasie
Merc.	2 Pr. Avacum	15 Celian
Joi	3 Pr. Sofonie	16 Adelaida
Vin.	4 † Varvara	17 Lazar
Sâm.	5 C. Sava	18 Grațian

Dum. a 29-a d. Rusalii, ev. 10 d. Luca, gl. 4 v. 7.

„In vremea aceea învăță Isus într-una din Sinagoge...”

Contra emigranților. Autoritățile au luat o nouă dispozițiune foarte severă împotriva emigranților. Pe viitor vor putea fi respinși emimigranții la cari se constată slăbiciuni musculare. Un mare număr de emigranți au fost respinși în baza acestei dispoziții.

Asociațiunea maghiară de cântări din Lugoș (secția oficianților), în 11 l. c., va arangia o producțiune teatrală împreună cu dans în Caransebeș. Cu această ocaziune se va predă pieza „Chinematografu!” vodevil, în 3 acte, care a fost cu căldură apreciată în toate părțile unde s'a predat Biletele de intrare la această serată sunt: 2 cor., 1.50 și 1 cor.

Excursiune. Luni în 7 Dec. n., elevii dela institutul teol.-pedag. din Caransebeș, sub conducerea d-lor profesori G. Noaghea și S. Criștiu, au făcut o excursiune la Lugoș, unde au cercetat țesătoria de mătasă etc.

Văduva martirului Ioan Damjanich, viteazul general din bătălia pentru libertate a poporului maghiar, martirul național, după un scurt morb, de abia 2 săptămâni, a murit zilele trecute în Căpitană. La anul 1847 s'a cununat cu căpitanul ces. reg. Ioan Damjanich, care la anul 1849, în 6 Oct. muri moarte de martir pe câmpia Aradului, cu ceilalți soți ai săi împreună. Ea, de atunci până acum trăiește lucrând în tot locul, unde eră vorbă de ceva faptă filantropică.

Rămășițele pământești ale lui Mihail Apafi I și II, cei din urmă Principi ai Transilvaniei (sec. al 17-lea), și ale soțiilor lor, au fost duse Dumineca trecută dela Mălăncrav, un sat săsesc și românesc lângă Sighișoara, și așezate în biserica reformată din Cluj.

Serată literară. Tinerimea studiosă dela seminariul ort.-rom. din Caransebeș, a luat hotărârea frumoasă de a introduce mai multe serate literare. Remarcăm pe cea de Sâmbătă (4 Dec.), la care a luat parte un public numeros și sistins.

Necrolog. Sdrobiții părinți, nemângâiatul frate și duioasa bunică, cu inima sfâșiată de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, cum-că prea iubită și în veci neuitată noastră fiică, soră și nepoată *Aurora Nicorescu*, după un morb îndelungat, — împărtășită fiind cu Sf. Cuminicătură, a răposat în Domnul, Duminecă în 5 Decembrie a. c. la 6 oare dimineața în al 15-lea an al etății. Inmormântarea s'a săvârșit Marți în 7 Decembrie 1909. — Somn lin Auroră dulce! Ioan și Amalia Nicorescu, părinți. Laurian Nicorescu, frate. Maria Nicorescu, bunică.

Balonul armetei noastre, sistemul Parceval, Dumineca trecută s'a ridicat primadată în aer. A zburat deasupra orașului Viena și a făcut diferite deprinderi. Majestatea Sa Regele privi din ferestrele apartamentelor Sale aceste deprinderi.

Adunarea notarilor din comitatul nostru s'a ținut Joia trecută sub prezidența dlui Alexandru Buha, Raportul președintelui a fost luat la cunoștință de cătră adunare. Pentru anul 1910 s'a luat în prospect 1756 cor. Pentru congresul notarilor ce se va ținea anul viitor la Bpesta s'a ales următorii reprez.: A. Buha, Szatmáry L., Dr. D. Florescu, E. Papp și I. Joanovits. Anul viitor adunarea se va ținea la băile Herculane. După propunerea dlui Dr. Florescu, se aleg din nou aceiași funcționari și pe noul period anume: pres. A. Buha, vicepres.: I. Chirilă, secret.: Szatmáry L., notari: E. Papp și I. Joanovics; de cassar dl: I. Chiriță.

„Țara Noastră” — și-a dat duhoarea... După cum anunță Nr. 47, adevăratul, din viața ei: — a răposat — pentru a nu mai reinvia. S'a dus nouă cu a brânzii; ear' Gogulețul a luat câmpii spre Paris. — Intr'un număr trecut al foii noastre spusese, că ne-am îngrijit, ca călugării de pe muntele Athos să fie pregătiți, pentru a-i face prohodul. Primim răspuns, că bieții călugări se simt prea evlavioși și nu sunt dispuși a se apropia de cadavrul putregăit și încărcat cu atâtea păcate ale unei foi, care în viața ei a înjurat mai rău ca corturari pe oricine i-a stat în cale, ba blăstămând memoria pamfletului lui Goga: „Țara Noastră” ni-a avizat sfinții părinți, că au dat de știre lui „ucigă-l sfânta cruce”: Staraoschi hăl din petrii, ca acesta să o iee în primire. — A lui să fie! — Bietul Molin doară îi mai plânge la căpătâiu.

Lista alegătorilor. Comisiunea permanentă a comitatului C.-Severinului, Mercuri a ținut ședință în care a satorit lista alegătorilor de deputați dietali. Suma totală a alegătorilor în comitatul nostru e de 28.370. Cei mai mulți alegători sunt ai cercului *Caransebeș*: în suma de 8746; cerc. *Lugoșului*: 4476; cerc. *Zorlențului*: 4545; al *Bocșei*: 3806; *Szászkabánya*: 1453; al *Facetului*: 1730; al *Oraviței*: 3614 alegători.

Instit. de penziune a notarilor comit., și-a ținut Joia trecută adunarea de toamnă sub prez. dlui subcomite comit. *Issekutz Aurel*. Președintele constată uriașa restanță, care se urcă la suma de 30.000 cor., cu toate, că asoc., a solvit anul trecut 10.000 cor., penziuni. La cererile proprii, adunarea penzionează pe următorii: Oberst I., cu 1560 cor., Szeger T. 1616 c., Schwarz J. 504 c., se acoardă apoi penziune mai multor văduve și orfani. Se aleg apoi membrii în comitet ordinari d-nii: Dr D. Florescu, A. Buha, I. Joanovics, I. Chiriță, Falbäch I., I. Chirilă, Suttar L., Szatmáry L., suplenți: Dobrov A., V. Gruni, Al. Mureșan, și E. Papp.

Școală elementară de 109 ani. Școala elementară din Bocșa-nemț., s'a înființat din caseta regală la anul 1720. În 1855 a preluat-o soc. c. fer. A.-ung., în 1902 apoi statul. În anul curent s'a permutat întrun edificiu nou, pe lângă mare serbare. *Ministrul de culte* și dl deputat al cercului *Weisz Julian*, au trimis telegrame de felicitare bogșenilor.

Hoși la fabrica de lemnărit din Caransebeș. Serile trecute, niște făptuitori încă necunoscuți până acum, s'au furișat în cantina fabricei de sus, de unde au jefuit mai multe lucruri de valoare. Poliția noastră a fost Mercuri la fața locului, și e pe urma hoșilor.

Dramă familiară. Zilele tracute Milhofer Albert, comerciant mare din Nagykanizsa a venit în Capitală, unde a scris mai multe epistole nevastei sale, care despărțită de el locuia cu copila la părinții săi, epistolele i-se trimeteau nedesfăcute îndărăpt. Intr'o seară Milhofer a mers la nevasta lui și după ce a spus, că a venit să-și ia adio, scoate revolverul, pușcă în copilița din leagăn, apoi după-ce nevasta fugi afară — se pușcă pe sine și rămase mort la moment. — Crima a comis-o din desperare, căci soția nu voi nici decât a se împacă cu dânsul.

Nu sunt armele pentru copii. Doi elevi de băcănie din Caransebeș, zilele trecute au împrumutat o pușcă „flobor”, dela un vecin și cu aceia s'au urcat în podul casei comerciantului H., ca să vâneze bâzgani (cloțani). Băeții, care de care voia să folosească mai întâiu pușca. S'au luat la ceartă și cum unul ținea, celalalt trăgea de pușcă, asta s'a slobozit în obrazul unuia rănindu-l grav. A fost dus la spital, între dureri oribile de unde se spune, că bietul băiat își va perde vederea, deoarece i-a mers halice și în ochi.

Crima din Cacova. Am scris Nr. trecut, că în câmp afară s'a aflat cadavrul lui Vasile Nedelcu din Cacova, a cărăui cap eră dărăburit de lovituri de săcure. Jandarmilor le-a succes a fi pe urma criminalului, care după semnele de până acum găsite, se pare a fi însași soția ucigașului. S'a aflat anume în curtea ucisului o săcure plină de sânge și o bătă suspectă; iar pe hainele soției lui Nedelcu pete de sânge. Jandarmii au transportat pe soția ucisului la temnița din Biserica-albă. Se crede, că soția lui Nedelcu a comis crima acasă, a pus apoi cadavrul în trăsură și tot ia îmbrăcată în haine bărbătești l-a dus până în câmp afară.

Ce ți-e căpătuiala. Se știe, că la tămbălăul „Tribunii” s'a scremut și părințelul Moța. E mirare, că și dânsul a luat parte, știut fiind, că unde nu e vorba de... dobândă, nu se prea rupe cu spese de călătorie, că deh, părințelul e foarte, da foarte cruțător, ca să nu zicem zgârniț, că de nu ar fi așa n'ar putea fi în rând cu tribuniștii cu d'alde palatele. Ca să nu rămână fără un piculeț de câștig din această „uriașă” cheltuială făcută pe la Arad, se pune — după-cum îi e obiceiul — la reclam în „Libertatea” *cauzei mari și sfinte* a buzunarelor fără fund. Anume: publică și mniasa discursul lui Oncu, care sfârșește cu: „Să trăiți!” — Ei dar — cum am zis — ca să nu lipsească reclamul, părințelul Moța mai adaugă dela sine: „Să trăiască foile românești”. — De, fără reclam nu se prea îndesuiesc abonenții la „Libertatea” părințelului Moța, care dealtfel e redactată cu sfânta foarfecă — iar abonenții — plătesc.

Hodosi Samuil fost notar în Rafna, după ce acuma-s 3 ani s'a pierdut urma, acuzat fiind de multe iregularități comise în oficiul său, — acum a fost prins de jandarmi în Tușnad și pus la arest.

Muncitori bestiali. — Oribila moarte a unui călăuz de tren. Mai mulți lucrători călătoriau, din Dobrișin spre Budapesta. Trei dintre ei însă nu aveau bilet. Sosind călăuzul Erdős László în vagonul acela, ceru biletele. „Îți dăm noi bilete“ — răcniră cei trei muncitori beți și năvăliră asupra lui, îl îmbrânciră pe ușa vagonului afară. Sărmanul conductor căzu între șine, unde fu prefăcut în bucăți de roatele trenului. Cadavrul lui a fost transportat la Karczag. Criminalii fără suflet au fost arestați.

GLUME.

Cum își ține ovreiul firea.

Un neamț ca toți Nemții, ca să se distreze și el a dat un bal. Ca să fie veselie mare de tot, a chemat la bal un Turc, un Jidan și un Țigan. După ce toți să săturară de joc și se cinsteau cu vin roșu, Turcu a descărcat un pistol în casă. Neamțu îndată a căzut la picioarele Turcului. Țiganu a luat-o la sănătoasa de frică, iar Jidanului îi înghețase inima în el și rămăsese încremenit. Turcu a strigat atunci cătră Jidan văzând, că dintre toți numai el nici n'a fugit nici n'a căzut jos. — Cu ce să te dăruiesc pe tine, că numai tu ți-ai ținut firea.

— La mine să aduci o pereche ismene noi în locul istor vechi, care poftim de le vezi, vu placi?!

N'are drept medicul.

Georgia lui Leucatu, eșind din birt ca lula, căzu lângă părete și nu se putea scula, și își făcea socoteala cam astfel:

— Doctoru Condoriște, o zis, că cu două ouă și cu două pocale de bere poți trăi 2 zile, — eu mâncai 6 ouă, întăbulai 11 pocale de bere, — și iată nu mai pot sta pe picioare.

Femeia curată!

— Mă muere, salata aste zdrontenește, mi-se pare, că nu-i spălată!

— Ci taci! Doar am spălat-o în trei ape cu săpun...

*

— Chelner! I-an vezi cum înnoată o muscă în berea mea!

— Se poate? De unde o fi învățat mititica să înnoate așa bine?

*

— Judele: De câți ani ești?

— Martorul. Mâne-or fi 18 ani, de când am văzut lumina soarelui.

— Jud.: Și câți ani ai fost orb?

Apetitu ăla...

— Du-te numai d-ta acasă, ferbe-i bărbatului o găină bună, și dacă va mânca cu apetit, să ști, că scapă din gura morții.

— Da mă rog d-le Dr. găină i-aș face eu, atâta mai am pe lângă casă, dar de unde amar să cumpăr apetitașu ăla?!

Aș...

— Moi Șmoli, ce faci to aici, wie haist?

— Mă omor! sar în apă!

— De ce iei la ține cămeșa ala cald?

— Che se nu me recesc!

*

— Amice! Unde fugi cu lubenița aia?

— O duc soacrei mele, că stă să moară după ea!

— Bravo! stai, că și eu îi duc soacrei mele, două de-odată.

Era să facă.

Să întâlnește un pui de țigan cu o româncă la care lucra mâsa uneori. — Ce mai faci măi Ionică? îl întrebă femeia. — Bine. Da mă-ta ce face. — Bine, era să facă asară plăcintă da n'a mai făcut. — Da de ce? — Apoi n'avea brânză, unt și făină, că tavă găsea ea în sat.

Chestie sanitară.

Sanatorul Doctorului Jakab László din városliget — Budapesta.

De mult timp s'a simțit lipsa acestui sanator, care e în capitala țării în colțul stradelor Nagy János și Arena, în maginea parcului (Városliget). Acest sanator e arangiat după cele mai perfecte recerinte medicale, care are și un arangiamet intern și extern de o comoditate extraordinară, așa încât, nu numai în patrie nu are păreche, dar i-a mers vestea și în Austria, unde nici acolo nu se află altul care să-l întreacă. Până de prezent, cei cari sufereau îndeosebi de morbul așa numit de *zahăr*, *stomac* și de *mafe* cu miile pribegeau în străinătate, cheltuind sume enorme pentru însănătoșare, îndeosebi mai mulți se îndreptau spre Austria, de unde se întorceau netămăduiți. Asta din cauza, că la noi în patrie nu aflau asemenea spital-sanator de însănătoșare. Acum deoarece în nici o țeară a Europei nu vom afla un atare sanator, avizăm pe cei suferinzi, a se opri aci în capitală, unde în sanatorul susamintit vor găsi locul binecuvântat pentru curarea morbului de care sufer, pe lângă cele mai ieftine prețuri și cele mai bune îngrijiri medicale. — Știința medicală, arangiametul acestui sanator, a pus în uimire pe toți cari ni-au cercetat, ziarele, medicii și cercetătorii, cari au vizitat această instituțiune s'au îndepărtat încântați de cele văzute aci, unde totul de lipsă află bolnavii. Aci sunt aplicați cei mai vestiți medici, cari au practicat în cele mai vestite sanatorii din străinătate. S'a observat din parte competentă, că sanatorul lui *Dr. Jakab László* de pe marginea Ligetului e cel mai perfect dintre toate sanatoriile. Arangiametul cel mai modern și mai scump laborator și preparative cu razele *Röntgen* stau la dispozițiã întru ajutorul sanatorului și întru examinarea bolnavilor. Arangiamet bogat în cură de apă, una mai

frumoasă ca alta împreună cu felurite dis-tracții, cura cu apă caldă, scaldă electrică, carbonizată etc., stau la dispozițiã bolnavilor. Într'una din marile sale stă la dispozițiã așa numita mașină *Zander*, care mișcă, frământă oamenii, prin a cărei mișcări trupul omului e adus în parte în mișcări, fără ca omul să se miște din loc d. ex., călărește, velocipe-dează, mănâncă etc., toate pe același loc. Vedem apoi mașini, cari ajută respirarea ușoară dând aer, celor cari sufer de *asthmă*. La tot cazul e mai interesantă partea de sus a sanatorului, a cărui coperiș e lat și pe care e arangiat *grădină de iarnă și de vară*, apoi *scaldă de soare și de aer*, de unde stă înaintea ochilor cea mai încântătoare priveliște spre parcul capitalei, Intregul palat, dela fundament până în înălțime e construit de arhitecții *Komor* și *Jakab*. Bucurie și plăcere caldă domnește aici, care documentează, că patria noastră a câștigat mult prin construirea acestei folositoare și pompoase instituțiuni. Ridică la un nivel înălțator și aceea, că cu o risipă uriașe afară de arangiametul (d. e., la multele odăi de locuit numai decât lângă ele se află și odaia de scaldă separat) mai e și ieftinătatea mare, în cari e cuprinsă și supraveghierea medicală, îngrijirea, susamintitele mașinării etc., cu un cuvânt totul ce se referă la vindecarea bolnavilor stau la dispozițiã.

Directorul institutului e dl *Dr. Jakab László*, a cărui soție *Dr. Rácz Hanna* e de asemenea o renumită doctoriță; la departamentul fizico-therapia e conducător dl *Dr. Arányi Zsigmond* medic la băile Herculane; la dep. îndreptărilor corporale e dl *Dr. Milko Vilmos* medic suprem; medicii ajutori ai instituțiuni sunt d-nii *Dr. Lukács Pál* și *Dr. Taucz Géza*.

17842/909 sz.

Publicațiune.

Tîrgul Sf. Nicolae din Timișoara

se va ținea din 16-lea până inclusive 20 Decembre a. c. Mânarea a ori și ce fel de vite e permisă din 16-lea Decembre 5 oare dimineața începând.

Beé Ferencz,
căpitan orăș.

DR. AUREL IORGA medic
aduce la cunoștința p. t. public, că și-a mutat locuința din strada bisericii în strada principală, (piaț, fost casa „Posta“).

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și pro-specte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

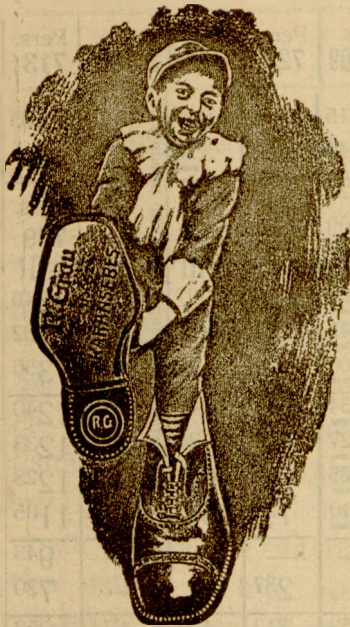
TELEFON 63—01.

Cine dorește a fi foarte bine și cu zel servit acela meargă la **R. GRAU și FIUL CARANSEBEȘ**

Telefon 47.

păpucar. Telefon 47.
(la cizma roșie)

Pentru-că numai aici e asortimentul și depositul cel mai mare în ghete de o eleganță, fason și durabilitate extraordinară.

Să fac după măsură și din pielea cea mai fină, procurată numai din Budapesta și Viena, ghetetele cele mai fine și moderne.

Reparaturi să efeptuesc grabnic și ieftin.

Să tălpuesc ghete:

pentru domni cu . . . 2 cor. 60 fil.
„ dame „ . . . 2 „ 20 „

SANATORUL soc. pe acții a doctorului **Wettenstein.**

In sanatorul pentru ofticosi

de pe insula Margareta (lângă Pomáz comitatul Pestei) și în institutul de ordinațiune pentru bolnavi de piept din Budapesta, VI. Bulyovszky-utca Nr. 5, — bolnavii de piept, plumâni, oftică și alte morhuri de acest fel, se folosesc cu medicamentul aflat de dr. Wettenstein József și cu modul său de cură. Serul lui dr. Wettenstein e unicul care nimicește din intestinele morbosului baccilele numite Koch, fără ca să vateme cătuși de puțin organismul.

Fabrica de țiglă și cărămidă, cu abur a orașului Caransebeș.

Recomandă onoratului public fabricațiunea sa de prima calitate pe lângă cele mai avantajoase
prețuri.

Calitate exemplară
= de primul rang =
precum:

cărămidă de mașină, cărămidă pentru zidit preșuită (keramit), pentru boltituri. Țiglă mică de mână, țigle presuite cu mașina, țigle pentru coama caselor, țigle crestate fran-
= ceze și țigle catranizate. =

Modalități de solvire avanta-
= gioase și după invoiala =

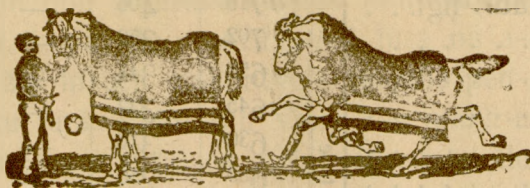
Roagă sprijinul on. public
MILINYI ROBERT,
directorul țiglariei orașului.

Cel mai eftin izvor de tîrguit **ȚOLURI pentru cai**

Pentruca economii să nu mai fie seduși prin totfelul de recomandă-
țiuni intortachiatare, dând banii pe lucruri încă nevăzute, cari de obicei sunt înșelătoare, adevărat:

ȚOALELE PENTRU CAI,

cari de obicei în fabricile cehești se fac din bum-bac, barchet și calanuc, — ni-am hotărât ca să procurăm fabricațiuni deosebite de **toluri pentru cai**, groase de lână, cari le vom aduce în circulațiune spre mulțumirea tuturor.

Prețurile scăzute pentru economii: Țoluri mari și late pentru cai 3 fl. (6 cor.). Cele mai mari și calitatea cea mai bună cu 3 fl. 50 cr. (7 cor.). — Trimitem la orice adresă, fără spese postale. Singura firmă pentru astfel de comande e:

≡ **SOHR lópokrócsz szétküldési telepe,** ≡
SOMOGY-SZIL, Fő-tér 13.

La pachet s'ar mai putea alătură și veritabilul foarfec de tuns vitele, numit: „Rapid” cu un cuțit adăugat, cari laolaltă costă 1 fl. 60 cr. — Veritabilul foarfec francez de tuns cai „Pogoet Frères” 2 florinți 20 cruceri, preț redus.

„MEHADIA”

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipațiuni) pe amanețe și pe efecte. Primește

depuneri **spre fructificare**

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu înțocirea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Directiunea.

TIPOGRAFIA LUI JACOBOVITS din Karansebes primește spre

efectuare:
totfelul de tipărituri bătătoare
= în arta tipografică. =

Cel mai frumos dar de Crăciun pentru economia casei e **mașina de cusut PFAFF**, care cu considerare la întrebuintărea ei multilaterală, corespunde tuturor recerințelor.

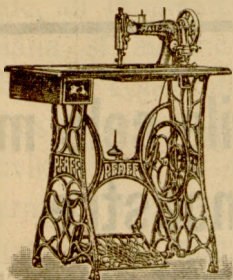
Mașinele de cusut PFAFF

să construiesc și liferează în deosebite soiuri și stil de mobile dela executarea cea mai simplă până la cea mai fină și servesc de adevărată decorație a fiecărei locuințe.

Pentru brodăria artistică mașinele de cusut PFAFF sunt admirabil folositoare.

Singurul depozit la:

Adalbert Blaschek în Caransebeș.

Mersul trenurilor reg. Ungare

valabil din 1 Octombrie 1909.

Budapesta—Timișoara—Lugoș—Caransebeș—Orșova—Verciorova și înapoi															
Pers. 712	Accel. 708	Pers. 714	Accel. 704	Pers. 728	Pers. 710	Expr. 702	Numele stațiilor :		Expr. c/701	Pers. 163/709	Pers. 727	Pers. 715	Accel. 3/703	Pers. 713	Accel. 707
830	940	1205	240	735	805	1130	pl. Budapesta (gara de apus)	sos.	1250	715	725	1040	125	405	635
604	251	857	822		526	434	sos. Timișoara-Iosefin	pl.	801	945	—	436	750	—	117
1145	702	—	1145		925	—	sos. Bazias (189)	pl.	—	428	—	—	328	—	955
1100	—	1100	1100		738	—	" Arad (156)	"	—	709	—	—	615	pers.	—
1008	450	p. I-III 740	1008		1001	—	" Băile Buziaș (166)	"	—	515	—	—	520	I-III	—
pers. 744	955	—	513	pers.	520	—	pl. Băile Buziaș (166)	sos.	—	1008	Pers. 743	1007	1001	346	—
I-III	1217	1217	448	I-III	615	—	" Bazias (189)	"	—	1145	—	—	236	702	—
635	—	301	831	540	755	440	pl. Timișoara-Iosefin	sos.	755	734	912	641	734	1240	—
642	—	308	837	547	802	—	sos. Timișoara-Fabric	pl.	—	727	906	634	728	1233	—
647	—	312	838	550	805	—	pl. Lugoș (193)	sos.	—	725	905	633	727	1228	—
838	—	434	938	728	922	541	sos. Băile Buziaș (193)	pl.	646	610	723	505	621	1105	—
—	—	842	—	—	138	—	" Ilia (Marosillye 193)	"	—	—	—	—	—	943	—
—	—	805	—	107	107	—	pl. Lugoș (193)	sos.	—	—	—	—	—	720	—
846	—	442	943	745	933	543	sos. Karánsebes (175)	pl.	644	559	713	459	611	1052	—
956	—	546	1027	848	1043	627	pl. Ujkaránsebes boctăria 55	sos.	602	459	615	400	528	950	—
—	—	557	1037	—	1116	633	" Herkulesfürdő (Băile Herc.)	sos.	556	452	—	—	522	930	—
—	—	605	—	—	1124	—	pl. Orșova	pl.	—	443	—	—	—	923	—
—	—	830	1238	—	146	829	sos. Verciorova	sos.	345	220	—	—	324	644	—
—	—	858	104	—	217	854		pl.	315	140	—	—	255	605	—
—	—	—	115	—	256	859		sos.	255	1249	—	—	221	—	—
—	—	—	124	—	305	907		pl.	245	1240	—	—	213	—	—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Caransebeș—Hațeg și înapoi.

Amestecat 6412	Amestecat 6414	Per. și am. 6416	Numele stațiilor		Amestecat 6411	Amestecat 6413	Amestecat 6415
—	1015	940	pl. Bpesta gara-apus	sos.	635	715	—
—	755	301	pl. Timișoara-Iosefin (172)	sos.	1240	734	—
—	605	140	pl. Orșova (172)	sos.	217	858	—
—	1122	610	pl. Karánsebes (172)	sos.	730	418	—
—	—	—	Karanebes-cazarm.		723	411	—
—	1135	623	Karanebes-fabr.-țigl.		718	406	—
—	1148	636	Jász		702	350	—
—	1156	644	Obrezsa		656	344	—
—	1208	656	Glimboca		645	332	—
—	1235	726	Nándorhegy		630	316	—
—	1247	738	Csirésa		605	256	—
—	101	757	Ruszkab.—Voiszlova		554	244	—
—	114	810	Márga		533	226	—
408	150	824	Bouczar		521	214	905
458	239	—	Bukova		—	101	817
552	333	—	Zajkány		—	1207	723
615	406	—	Várhely		—	1141	657
629	420	—	Nagypestény		—	1102	623
635	428	—	Kernyesd		—	1054	616
644	438	—	Poklisa		—	1043	606
706	501	—	Hátszeg		—	1018	544
715	510	—	sos. Váralja (159)	pl.	—	958	528
1035	820	—	sos. Piski (159)	pl.	—	610	402
1006	755	—	sos. Petrozsény (159)	pl.	—	715	1036

Cupeuri directe, cari nu se schimbă sunt următoarele:

Budapesta gara-apus—Băziás cl. I—III.
Din Budapesta pleacă la 805 seara. || Din Băziás pleacă la 428 d. am. cl. I—III.

Budapesta gara-apus — Orșova cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.

Cupeuri de durmit:

între: Budapesta—Băziás.

Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.

Din Băziás pleacă la 428 d. am.

Între Budapesta—București:

Din Budapesta nyug. p. u. pleacă la 240 d. am

Din București pleacă la 555 d. am.

Cupeuri restaurante se adaugă între:

Budapesta gara-apus și între Karansebeș, daici pleacă la 528 dimineața. || Din Budapesta pl. la 240 după amez.

Explicarea semnelor: Timpul de noapte se socotește dela orele 600 până la orele 559 min. Minutele ce sunt cu linie din jos. de exem. 00 înseamnă orele de noapte.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOȚII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBVITS, CARANSEBES.